

Johdatus logiikkaan II

Harj. 6

Vihjeitä

1.

$$\begin{array}{l}
 \frac{[\forall x_1 R(F(x_0), x_1)]^1}{R(F(x_0), F(F(x_0)))} \forall E \\
 \frac{[\exists x_0 \forall x_1 R(F(x_0), x_1)]^2 \quad \exists x_0 R(x_0, F(x_0))}{\exists x_0 R(x_0, F(x_0))} \exists E, 1 \\
 \frac{\exists x_0 R(x_0, F(x_0))}{\exists x_0 \forall x_1 R(F(x_0), x_1) \rightarrow \exists x_0 R(x_0, F(x_0))} \rightarrow I, 2
 \end{array}$$

2.

$$\begin{array}{l}
 \frac{\forall x_0 \forall x_1 ((x_0 = x_1 \wedge P(x_0)) \rightarrow P(x_1))}{\forall x_1 ((c_0 = x_1 \wedge P(c_0)) \rightarrow P(x_1))} \forall E \\
 \frac{\forall x_1 ((c_0 = x_1 \wedge P(c_0)) \rightarrow P(x_1)) \quad \frac{[c_0 = x_0]^1 \quad P(c_0)}{c_0 = x_0 \wedge P(c_0)} \wedge I}{(c_0 = x_0 \wedge P(c_0)) \rightarrow P(x_0)} \rightarrow E \\
 \frac{P(x_0) \quad [\neg P(x_0)]^2}{P(x_0) \wedge \neg P(x_0)} \wedge I \\
 \frac{P(x_0) \wedge \neg P(x_0)}{\neg c_0 = x_0} \neg I, 1 \\
 \frac{\neg c_0 = x_0}{\neg P(x_0) \rightarrow \neg c_0 = x_0} \rightarrow I, 2 \\
 \frac{\neg P(x_0) \rightarrow \neg c_0 = x_0}{\forall x_0 (\neg P(x_0) \rightarrow \neg c_0 = x_0)} \forall I
 \end{array}$$

$$3. a) t^M(s) = F^M(x_0^M(s)) = F^M(2) = 5$$

$$b) t^M(s) = G^M(F^M(3), 4) = 11$$

$$c) t^M(s) = F^M(G^M(2, F^M(3))) = 12$$

$$d) t^M(s) = G^M(G^M(1, 4), F^M(3)) = 13$$

4. a) Ei negatiiviset: Rekursiolla $n \in \mathbb{N}$ suhteen määritellään $t_0 = c_0$ ja $t_{n+1} = F(t_n, c_1)$

Helppo induktio näyttää että $t_n^M(s) = n$ (kaikilla s).

Toisalta helppo induktio termin t rakenteen suhteen näyttää että $t^M(s) \geq 0$ jos t on vakiotermi: Selvästi tämä pätee termeille c_0 ja c_1 ja jos $t = F(t_1, t_2)$

ja vakiotermi niin t_1 ja t_2 ovat vakio termejä

jollain ind. ol. $\Rightarrow t^M(s) = t_1^M(s) + t_2^M(s) \geq 0$

b) kaikille: jos $n \in \mathbb{N}$, niin $x_0 = t_n$

määrittelee $\{n\}$: ja $F(x_0, t_n) = c_0$

määrittelee joukon $\{-n\}$.

③

5. Ovat: $\pi: A_6 \rightarrow A_3 \times A_2$ on isomorfismi

kun $\pi(0) = (0,0)$, $\pi(1) = (1,1)$, $\pi(2) = (2,0)$,

$\pi(3) = (0,1)$, $\pi(4) = (1,0)$ ja $\pi(5) = (2,1)$

6. Eivät: Olkoon $A = \forall x_0 \forall x_1 \forall x_2 ((R(x_0, x_1) \wedge$

$R(x_1, x_2)) \rightarrow x_0 = x_2$).

Nyt $M_{2,2} \models A$ mutta $M_4 \not\models A$.